



אסתור ה' (ו) מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. ואיהי כח יהוה פלגו דילה יד ימין, ופלגו דילה יד שמאל. ולקבל תרויהו אדפיר קהלת כ"ח זמנין עת הדא הוא דכתיב (קהלת ג ב) עת ללדת וגו'.

כח יהוה, חצי שלה יד ימין, וחצי שלה יד שמאל. פנגד שניהם הזכיר קהלת עשרים ושמונה פעמים עת. זהו שכתוב (קהלת א) עת ללדת וגו'.

חזא דלא אצלח, (ויקרא יד מה) ונתן את הבית את אבניו ואת עציו וארפיב ליה בגופא אחרא, כמאן דארפיב אילן ממין תפוחים במין חבושים, ותמן אשתני אילנא ואיבא דילה. ודא איהו שנוי השם. חזא דלא אצלח אעקר ליה מתמן, ושני ליה בכל עובדוי מפל מה דהוה בקדמיתא ומפל ציורין דילה. ורזא דמלה (איוב יד ב) משנה פניו ותשלחהו.

ראה שלא הצליח - ונתן את הבית את אבניו ואת עציו, והרכיב אותו בגוף אחר, כמי שמרכיב אילן ממין תפוחים במין חבושים, ושם משתנה האילן והפרי שלו. וזהו שנוי השם. ראה שלא הצליח - עוקר אותו משם, ומשנה אותו בכל מעשיו מפל מה שהיה בראשונה ומפל הציורים שלו, וסוד הדבר - (איוב יד) משנה פניו ותשלחהו.

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר (שם לג כט). קרקע דנטע ליה תמן ואצלח ואתפשט אנפוי ושרשוי עד אלף דור, דא שכינתא. הדא הוא דכתיב (תהלים קה ח) דבר צנה לאלף דור. ועליהו אתמר (שיר ח יב) האלף לה שלמה. ואלין אלף עלמין דכסופין דארפיב ליה לאדם על פלהו ורזא דמלה (דברים ה י) ועשה חסד לאלפים. למאן, לאהבו ולשמרי מצותו לאלף דור. כיון דאצלח בכל גלגול ובכלהו אתדכי ואצלח, אתמר ביה ועשה חסד לאלפים.

הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. בקרקע ששם נטע אותו והצליח והתפשטו פניו ושרשיו עד אלף דור, זו השכינה. זהו שכתוב דבר צנה לאלף דור. ועליהם נאמר (שיר ח) האלף לה שלמה. ואלה אלף עולמות של כסופים שהרכיב את האדם על כלם, וסוד הדבר - (דברים ח) ועשה חסד לאלפים. למי? לאהבו ולשמרי מצותו לאלף דור (שם ז). כיון שהצליח בכל גלגול ובכלם נטהר והצליח, נאמר בו ועשה חסד לאלפים.

אבר לחיבא דלא אצלחין בכל אתר מה כתיב בהון, (תהלים צא ז) יפל מצדך אלף, לא אית לון חולקא באלף עלמין אלין. ורזא דמלה (קהלת ח י) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו. מאי וממקום קדוש יהלכו, דהא אם אנון רשעים לא הוה לון מאתר דקדשה. אלא ודאי כן ראיתי רשעים בגין רשעותא דילהון לית לון חולקא בקדשה.

אבר לרשעים שלא מצליחים בכל מקום, מה כתוב בהם? יפל מצדך אלף. אין להם חלק באלף העולמות הללו. וסוד הדבר - (קהלת ח) ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו. מה זה וממקום קדוש יהלכו? שהרי אם הם רשעים, אז לא היה להם ממקום של קדשה? אלא ודאי ובכן ראיתי רשעים, משום הרשעות שלהם אין להם חלק בקדשה.



בין כף הנה מזדמן הזקן של הזקנים אליו, ואמר לו, לא כל הרשעים שוים, שיש רשע גמור, ויש רשע שאינו גמור. הרשע שאינו גמור יש לו חלק בקדשה ויש לו חלק בטמאה, ששניהם התערבו בו, ועל זה נאמר ראיתי רשעים קברים וכאוי ומקום קדוש יהלכו, ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. שהרשע הגמור אין לו חלק בקדשה ודאי.

אבל רשע שאינו גמור, יש לו חלק בקדשה. וכדי להטהר מהטמאה, מורידים אותו בגלגול, ולזה אין שעה ועת וזמן ידוע, אלא יבא כמה פעמים בגלגול עד שיטהר מאותה הזממה. לאמן שהיה לו כלי של כסף מערב במין אחר, רצה לבררו וללבונו, מה עשה? היה יוצק אותו בכלי כמה פעמים, וזרקו לאש עד שהתברר והתלבן, וסוד הדבר - (איוב כב) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

איזה נהר? זה נהר דינור ששם יוצק הנשמה עד שמתלבנת. ומה זה אשר קמטו ולא עת? אלו תשע מאות שבעים וארבעה דורות שהתקמטו בלא עת והסתלקו בלא עת טרם זמנם, וזרק אותם הקדוש ברוך הוא בגלגול על כל דור ודור, והחזיר אותם ליסוד.

וזהו ונהר יוצק יסודם, שהם ד' יסודות של ארבעה פרצופים, שהם פרצוף אדם ופרצוף אריה ופרצוף שור ופרצוף נשר, שממנים על מים ואש ורוח ועפר. אריה מפרכבה, וגלגולו מים. שור מפרכבה, וגלגולו אש. נשר מפרכבה, וגלגולו רוח. אדם מפרכבה, וגלגולו עפר. זהו שכתוב ואדם אל עפר ישוב.

אדהבי הא סבא דסבין קא אזדמן ליה, אמר ליה לאו כל רשיעיא שוין, דאית רשע גמור, ואית רשע שאינו גמור. רשע שאינו גמור אית ליה חולקא בקדושא, ואית ליה חולקא במסאבו, דאתערבו ביה תרויהו. ולהאי אתמר ראיתי רשעים קברים וכאוי ומקום קדוש יהלכו. ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. דרשע גמור לית ליה חולקא בקדשה ודאי.

אבל רשע דלאו איהו גמור, אית ליה חולקא בקדשה. ובגין לאתדפאה ממסאבו נחתין ליה בגלגולא. ולהאי לית שעתא ועת וזמן ידיע אלא ייתי כמה זמנין בגלגולא עד דיתדפי מההוא זומא. לאומנא דהיה ליה מאנא דכספא מערב במינא אחרא. בעא לבררא וללבנא ליה. מה עבד היה יוצק ליה במנא כמה זמנין, וארמי ליה בנורא עד דאתברר ואתלבן. ורזא דמלה (איוב כב טז) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

מאי נהר דא נהר דינור דתמן יוצק נשמתא עד דאתלבנא. ומאי אשר קמטו ולא עת. אלין תתקע"ד דרין דאתקמיטו בלא עת ואסתלקו בלא עת קדם זמניהו, וזריק לון קדשא בריהו הוא בגלגולא על כל דרא ודרא וחזר לון ליסוד.

ודא איהו נהר יוצק יסודם. דאנון ארבע יסודין דארבע פרצופין, דאנון פרצוף אדם, ופרצוף אריה, ופרצוף שור, ופרצוף נשר, דממנן על מיא ואשא ורוחא ועפרא. אריה מפרכבה וגלגולא דילה מיא, שור מפרכבה וגלגולא דילה אשא. נשר מפרכבה וגלגולא דילה רוחא. אדם מפרכבה וגלגולא דילה עפרא. הדא הוא דכתיב (שם לד טו) ואדם על עפר ישוב.



תִּלְתָּת חֵיוֹן עָלִיָּהוּ אֲתָמֵר (שם לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר. אָדָם, (תהלים קה ח) צְוֶה לְאֶלְפֵי דוֹר. אֲתָא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקָא לִיָּה פָּרַח לְעֵלָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (ד) קִלְה ע"א) סָבָא סָבָא עָלֶיךָ אֲתָמֵר (מלאכי ב י) הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכַלְנוּ. בְּדִיוֹקְנָא דְלַעֲלָא אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים זַפְאָה חוֹלְקֵנָא דְזַכִּינָא לְמַהוּי בְּךָ חוֹלְקָא.

עַרְשֵׁי שְׁלוֹשׁ חַיּוֹת נֹאמַר, הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פְּעָמִים שְׁלוֹשׁ עִם גָּבֵר. אָדָם צְוֶה לְאֶלְפֵי דוֹר. בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקוֹ, וּפְרַח לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְקַן וְזְקַן, עָלֶיךָ נֹאמַר (מלאכי ב) הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכַלְנוּ. בְּדִיוֹקְנֵי שְׁלַמְעֵלָה, אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ שְׁיִהְיֶה לָנוּ בְּךָ חֲלֵק.

וְכֵּה הִיָּה? פִּשְׁתִּים, שְׁנֹאמַר בּוֹ (שמות כח) וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בַד לְכַסּוֹת בֶּשֶׂר עֲרוּהָ. אָמַר לּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם פֶּן שֶׁהִתְפַּסְתָּהּ בּוֹ הָעֲרוּהָ - הוּא טוֹב! אָמַר לּוֹ, בְּנִי, לֹא כָּל הָעֲרִיּוֹת שׁוּיִם. זֶה לֹא הַקָּרִיב הַקָּרְבָּן הַזֶּה אֵלָּא לְקָרֵב אֶת עֲרוֹתוֹ לֵה', שְׁנֹאמַר בּוֹ (ויקרא יח) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאֵר בֶּשֶׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּהָ אֲנִי ה'. וּמַהִי עֲרוֹתוֹ? הַזֶּהמָה הָרַעָה, הָעֲרֵלָה הַנִּקְבָּה, שְׁעֵרְלָה הִיא שְׁנֹאמַר בֶּה אָדָם הִרְאִישׁוֹן מוֹשֵׁף בְּעֵרְלָתוֹ הִיָּה.

וְכֵּהוּ הָאֵם שֶׁל הָעַרְבוּבֵינָה הָרַעָה? פְּרִי הָעֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע, שְׁנֹאמַר בֶּה (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיֹו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמַהִי? לִילִי"ת, מִשֵּׁם בָּאִים הָעַרְבֵי רַב, שֶׁהֵם מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאמַר בֶּהֶם (ישעיה א) הוּי גוֹי חָטָא, שֶׁהֵם זָרַע מְרַעִים בְּנִים מְשַׁחֲתִים וְגו'. וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֶלְהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָה. וּמִשׁוֹם זֶה (בראשית ד) וְאֵל קִיִּן וְאֵל מְנַחֲתוֹ לֹא שְׁעָה.

וְהָרִי נֹאמַר בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (תהלים קמה) וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂי, וְנֹאמַר כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמֵּת, וְקַבֵּל אוֹתָם, וְכָל שֶׁפֶן לְקָרְבָנוּ שֶׁל קִיִּן. אֵלָּא שֶׁהִיָּה רְצוֹנוֹ לְרַע, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר. אָבֵל הֵבֵל הִיָּה רְצוֹנוֹ בְּקָרְבָנוּ לְקָרֵב אֶת הַשְּׂכִינָה, לְאוֹתוֹ שְׁנֹאמַר בּוֹ (דניאל ז) וַעֲתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוֹשׁוֹ פְּשִׁלַּג לְכֹן,

וּמַאי הָיָה פִּשְׁתִּים, דְּאֲתָמֵר בִּיָּה (שמות כח מב) וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בַד לְכַסּוֹת בֶּשֶׂר עֲרוּהָ. אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אִם פֶּן דְּאֲתַפְסִי בִיָּה בֶּשֶׂר עֲרוּהָ טוֹב אִיָּהוּ. אָמַר לִיָּה בְּרִי לָאוּ כָּל עֲרִיּוֹת שׁוּיִן, הָאִי לֹא קָרִיב קָרְבָנָא דָּא אֵלָּא לְקָרְבָּא עֲרוּהָ דִילָּה לֵה' דְּאֲתָמֵר בִּיָּה (ויקרא יח ו) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאֵר בֶּשֶׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוּהָ אֲנִי ה'. וּמַאי עֲרוּהָ דִילָּה זֶהמָה בִּישָׂא עֲרֵלָה נּוֹקְבָא דְעֵרְלָה הִיא דְּאֲתָמֵר בֶּה אָדָם הִרְאִישׁוֹן מוֹשֵׁף בְּעֵרְלָתוֹ הָיָה.

וּמַאי נִיָּהוּ אִמָּא דְעַרְבוּבֵינָא בִּישָׂא, אִיבָא דְאִילָנָא דְטוֹב וְרַע דְּאֲתָמֵר בֶּה (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיֹו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמַאי נִיָּהִי לִילִי"ת מִתְּמָן קָא אֲתִיָּן עַרְבֵי רַב, דְּאֲנוּן מְעַרְבִין בְּיִשְׂרָאֵל דְּאֲתָמֵר בְּהוּן (ישעיה א ד) הוּי גוֹי חָטָא, דְּאֲנוּן זָרַע מְרַעִים בְּנִים מְשַׁחֲתִים וְגו'. וְאָמְרוּ אֵלֶּה אֶלְהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָא. וּבְגִיָּן דָּא (בראשית ד ה) וְאֵל קִיִּן וְאֵל מְנַחֲתוֹ לֹא שְׁעָה.

זֶהֱא קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֲתָמֵר בִּיָּה (תהלים קמה ט) וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂי, וְאֲתָמֵר בִּיָּה (יחזקאל יח לב) כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמֵּת, וְקַבֵּיל לּוֹן כָּל שֶׁפֶן לְקָרְבָנָא דְקִיִּן. אֵלָּא דִּהוּהָ רְעוּתָהּ לְבִישׁ כְּמָא דְאֲתָמֵר אָבֵל הֵבֵל הָיָה רְעוּתָהּ בְּקָרְבָנָא דִילָּה לְקָרְבָּא שְׂכִינְתָּא לֵהוּהוּא דְאֲתָמֵר בִּיָּה



(דניאל ז ט) וְעִתִּיק יוֹמִין יִתֵּב לְבוֹשֶׁה פְּתֹלַג חֲרֹר
וּשְׁעָר רִישָׁה פְּעֶמֶר נָקֵא. בְּמֵאֵי, בְּהֵהוּא דְקָרִיב
(בראשית ד ד) מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֻלְבְּהֵן. וּבְגִין דָּא
וַיִּשְׁעֵה ה' אֶל הַבַּל. וְהָא אֲתָמֵר.

וּמִיד דְּלֵא אֲתִקְבֵּל קָרְבָּנָא דְקִינָא, וַיִּחַר לְקִינָא
מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִינָא לְמָה חָרָה לָךְ
דְּלֵא אֲתִקְבֵּל קָרְבָּנָךְ. אִם תִּיטִיב עוֹבְדָךְ
בְּגִלְגוּלָא, שָׂאת לָךְ בְּעֵלְמָא וְתִתְקַבֵּל בְּתִיבְתָא.
וְאִם לָאו, לְפִתַח חֲטָאת רִבְיָן.

הָא הָכֵא אָדָם דְּעִשְׂיָה וַיִּצְרָה אָדָם דְּבְרִיאָה
דְּאוּקְמוּהָ עַל תְּפִאָרְתָּה. מֵאֵי בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ
דְּתָרִין דְּיוֹקְנִין דִּילָהּ לְעֵלָא. אֲלִין אַנּוּן וְוֹ תָרִין
וְוִין אַנּוּן תָרִין דְּיוֹקְנִין דָּא' דְּאִיהוּ אָדָם
דְּאֲמַצְעִיתָא.

דְּשְׂכִינְתָא עֵלְאָה אִיהִי דְמוֹת אָדָם עֵלְאָה
דְּאִיהוּ חֲכָמָה. וּשְׂכִינְתָא תְּתָא
דְּמוֹת אָדָם דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וְעוּד
עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא בְּדִיוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם
דְּבְרִיאָה. וְאָדָם דְּיִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנָא
דְּחֲכָמָה. וּבְגִין דָּא (מלכים א ה כו) וַיְהִי־הָ נִתֵּן חֲכָמָה
לְשִׁלְמָה. דְּאִיהוּ צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלוֹם ה'.
וּשְׂכִינְתָא תְּתָא אָדָם דְּעִשְׂיָה דְמוֹת דְּשְׂכִינְתָא
עֵלְאָה.

וְעוּד אָדָם מְסֻטְרָא דְּוָאוּ אִיהוּ אַרְיָה אַנְפִּין
וְדָא אָדָם דְּבְרִיאָה אָדָם דְּיִצְרָה זְעִיר
אַנְפִּין מְסֻטְרָא דְּוַיִּצְרָה. יו"י אֲלִין אַנּוּן סְפִירָן
דְּבְרִיאָה וַיִּצְרָה וְעִשְׂיָה תְּתָאִין, וְעוּד, בְּרִאשִׁית
בְּר"א שִׁי"ת, וְאַנּוּן אָדָם דְּבְרִיאָה וַיִּצְרָה
וְעִשְׂיָה תְּתָאִין, וְאָדָם דְּבְרִיאָה וַיִּצְרָה וְעִשְׂיָה
עֵלְאִין.

וְאֲשַׁבְּחָנָא טְמִירִין בְּסִפְרָא דְּחֲנוּף, דְּאָדָם
בְּחֻשְׁבָּן זְעִיר תִּשְׁעֵ אִיהוּ. וְכָל
סְפִירָה אֲתִקְרִיאַת אָדָם. וּשְׂכִינְתָא תְּתָא דְמוֹת

וּשְׁעָר רִאשׁוּ כְּצֶמֶר נָקִי. בְּמָה?
בְּאוֹתוֹ שֶׁהִקְרִיב מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ
וּמִחֻלְבְּהֵן. וּמִשׁוּם זֶה וַיִּשְׁעֵה ה'
אֶל הַבַּל. וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וּמִיד כְּשֵׁלָא הִתְקַבֵּל קָרְבָּנֵנוּ שֶׁל
קִינָא, וַיִּחַר לְקִינָא מְאֹד. וַיֹּאמֶר ה'
אֶל קִינָא לְמָה חָרָה לָךְ שֶׁלָּא
הִתְקַבֵּל קָרְבָּנְךָ? אִם תִּיטִיב
מִעֲשִׂיךָ בְּגִלְגוּל - שָׂאת לָךְ בְּעוֹלָם
וְתִתְקַבֵּל בְּתִשְׁבּוּבָה, וְאִם לֹא -
לְפִתַח חֲטָאת רִבְיָן.

הִנֵּה כֹּאן אָדָם שֶׁל עִשְׂיָה וַיִּצְרָה,
אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, שֶׁבְּאֲרוּהָ עַל
תְּפִאָרְתָּה. מָה זֶה בְּצִלְמוֹ בְּצִלְמֵ?
שְׁתֵּי הַדְּמִיּוֹת שֶׁלוֹ לְמַעְלָה. אֲלוֹ
הֵם וְוֹ, שְׁתֵּי וְוִי"ן, הֵם שְׁנֵי
דְּיוֹקְנָאוֹת שֶׁל א' שֶׁהוּא הָאָדָם
שֶׁל הָאֲמַצְעֵי.

שֶׁהִשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה הִיא דְמוֹת
אָדָם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא חֲכָמָה,
וְהִשְׂכִּינָה הַתְּתוּנָה דְמוֹת אָדָם,
שֶׁהוּא הַעֲמוּד הָאֲמַצְעֵי. וְעוּד,
הַעֲמוּד הָאֲמַצְעֵי בְּדִיוֹקְנֵי שֶׁל כְּתָר,
וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה. וְאָדָם שֶׁל
יִצְרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנֵי הַחֲכָמָה.
וּמִשׁוּם זֶה (מלכים-א ה) וַיְהִי־נִתֵּן
חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. שֶׁהוּא צְדִיק
בְּרִית שְׁלוֹם, שְׁלוֹם ה'. וְהִשְׂכִּינָה
הַתְּתוּנָה אָדָם שֶׁל עִשְׂיָה, דְמוֹת
הַשְׂכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה.

וְעוּד אָדָם מְהֻצֵּד שֶׁל וַא"ו הוּא
אַרְף אֲפִים, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה,
אָדָם שֶׁל יִצְרָה, זְעִיר אַנְפִּין
מְהֻצֵּד שֶׁל וַיִּצְרָה. יו"י אֲלוֹ הֵם
הַסְפִירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצְרָה
וְעִשְׂיָה הַתְּתוּנִים. וְעוּד,
בְּרִאשִׁית בְּר"א שִׁי"ת, וְהֵם אָדָם
שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצְרָה וְעִשְׂיָה
הַתְּתוּנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה
וַיִּצְרָה וְעִשְׂיָה הָעֲלִיּוֹנִים.

וּכְצִאָנוּ שְׁטֵמוֹנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל
חֲנוּף, שֶׁאָדָם בְּחֻשְׁבּוֹן קִטְוֵן הוּא
תִּשְׁעֵ, וְכָל סְפִירָה נִקְרֵאת אָדָם,
וְהִשְׂכִּינָה הַתְּתוּנָה דְמוֹת אָדָם.